

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»

Кафедра прикладної медицини

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
Н.М. Літвін
«27» вересня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОД 1 Вступ до громадського здоров'я

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки

або спеціальність

229 Громадське здоров'я

(шифр і назва напрямку підготовки або спеціальності)

освітня програма

Громадське здоров'я

(назва спеціалізації)

інститут, факультет

Навчально-науковий інститут медицини

(назва інституту, факультету)

мова навчання

українська

РОЗРОБНИКИ

Парпалей І.О., д.мед.н., професор		(підпис)
Сабліна Л.В., к.мед.н., доцент		(підпис)

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО КАФЕДРОЮ

Протокол № 3

від

«26» вересня 2019 р.

Завідувач кафедри

А.І.Єна

© Університет «КРОК», 2019 рік
© (Парпалей І.О., Сабліна Л.В.), 2019 рік

Київ – 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Призначення дисципліни	Обсяг дисципліни	Характеристика дисципліни	
Ступінь вищої освіти/ОКР: <u>магістр</u> (назва)	Кредити ECTS / Години 3 / 90	Обов'язкова дисципліна	
			заочна форма навчання
Галузь знань <u>22 охорона здоров'я</u> (шифр і назва)	Кількість розділів - 1	Курс / Семестр	
			1/1
Напрямок підготовки /спеціальність <u>229 Громадське здоров'я</u> (шифр і назва)	Кількість тем - 30	Лекції, години	
			14
Освітня програма: <u>Громадське здоров'я</u> (назва)	Форма підсумкового контролю – екзамен	Практичні, семінарські, лабораторні, індивідуальні заняття, консультації, год.	
			14
		Самостійна робота, години, питома вага	
			32 / 35,5

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: оволодіння студентами сучасними базовими знаннями з теоретичних основ громадського здоров'я, а також практичних навичок їх застосування при дослідженні, аналізі, організації та управлінні у сфері громадського здоров'я в цілому та за окремими проектами у сфері громадського здоров'я.

Зокрема, студенти мають:

– **знати:** понятійний апарат громадського здоров'я; особливості формування та розвитку системи громадського здоров'я в Україні та в світі, сучасні тенденції, стратегічне керівництво та оперативні функції в громадському здоров'ї; сутність здоров'я, підходи до його визначення та основні детермінанти здоров'я; основи системи епіднагляду та оцінки стану здоров'я та благополуччя населення, сутність та методи комплексної оцінки здоров'я населення; сутність та особливості демографічних процесів та демографічної ситуації, методики їх оцінки та аналізу, значення в системі громадського здоров'я; методики вивчення та оцінки факторів, що впливають на здоров'я населення; сутність захворюваності як медико-соціальної проблеми та методики вивчення та оцінки показників захворюваності, медико-соціальні аспекти інвалідності та методологічні основи дослідження тягаря хвороб; сутність та аналіз показників фізичного розвитку; причини соціальної нерівності щодо здоров'я та його охорони й методологію їх аналізу; особливості екологічного

громадського здоров'я, зокрема складові життєвого середовища людей і їх вплив на громадське здоров'я, основні джерела загроз та напрями захисту здоров'я людей від них; глобальні загрози міжнародному здоров'ю в сучасному світі внаслідок надзвичайних ситуацій та біотероризму, а також міжнародні підходи у протидії таким загрозам та формуванні міжнародної безпеки в громадському здоров'ї; роль стресів та конфліктів як причини неінфекційних захворювань та засади психогігієни; роль та особливості скринінгових програм раннього виявлення хвороб та чинників ризику у громадському здоров'ї; роль та особливості профілактики та промоції здоров'я в системі громадського здоров'я; зміст та особливості адвокації, комунікації, соціальної мобілізації та інформатизації в громадському здоров'ї.

– **вміти:** оперувати основними поняттями та категоріями у сфері громадського здоров'я; комплексно і системно розглядати систему громадського здоров'я, розуміючи її інфраструктуру, тенденції розвитку, оперативні функції, складові та фактор, що на неї впливають і здійснювати вивчення та аналіз її в цілому та її складових з цих позицій комплексності та системності; застосовувати методи комплексної оцінки здоров'я населення, оперувати відповідними категоріями та показниками при вивченні здоров'я населення; застосовувати методики вивчення та оцінки демографічної ситуації та демографічних процесів, вивчати та аналізувати демографічні показники та застосовувати їх при визначенні проблем та інтервенцій в громадському здоров'ї; здійснювати вивчення, оцінку та аналіз чинників, що впливають на здоров'я населення, застосовувати ці навички в професійній діяльності в громадському здоров'ї; застосовувати методики вивчення захворюваності, інвалідності, дослідження тягаря хвороб та застосовувати їх результати в системі громадського здоров'я; здійснювати аналіз причин соціальної нерівності щодо здоров'я та його охорони, оцінку стану здоров'я та благополуччя населення та використовувати їх для покращення діяльності в системі громадського здоров'я; аналізувати ситуацію, потенційні загрози та заходи щодо їх подолання в екологічному громадському здоров'ї, міжнародному здоров'ї (з т.з. надзвичайних ситуацій та біотероризму), впливу стресу і конфліктів в сучасному житті на громадське здоров'я; оцінювати, налагоджувати співпрацю та розробляти заходи з між секторального співробітництва в громадському здоров'ї; аналізувати стан та пропонувати заходи щодо профілактики та промоції здоров'я; розуміти та застосовувати сучасні підходи, інструменти та методи адвокації, комунікації та соціальної мобілізації в громадському здоров'ї; застосовувати інформаційні технології в системі охорони здоров'я та громадському здоров'ї, забезпечувати електронний документообіг.

Згідно з вимогами стандарту та освітньо-професійної програми дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

– *інтегральна:*

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень,

застосування наукових теорій та аналітичних методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

– *загальні:*

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність працювати в міжнародному контексті;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність розробляти та управляти проектами;
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

– *спеціальні (фахові, предметні):*

- здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я;
- здатність визначати пріоритети громадського здоров'я, проводити оцінку потреб сфери громадського здоров'я у конкретній ситуації;
- здатність розробляти і пропонувати науково обґрунтовані варіанти стратегій, політик та заходів, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я населення, а також оцінювати їх ефективність;
- здатність організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу;
- здатність аналізувати вплив різних детермінант на здоров'я населення та обґрунтовувати відповідні заходи з їх попередження;
- здатність оцінювати ризики та обґрунтовувати доцільні дії у відповідь на надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я;

- здатність аналізувати стратегії, політики та інтервенції в сфері громадського здоров'я та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів;
- здатність використовувати етичні принципи та норми права при плануванні досліджень, збиранні інформації та її використанні;
- здатність застосовувати різні методики, стратегії та моделі викладання громадського здоров'я;
- здатність здійснювати викладання основ громадського здоров'я у закладах освіти різного рівня, планувати та здійснювати заходи, спрямовані на розбудову належного рівня кадрових ресурсів для громадського здоров'я;
- здатність виконувати управлінські функції та організовувати надання послуг у сфері громадського здоров'я, забезпечувати контроль за якістю послуг, що надаються на належному рівні.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Громадське здоров'я, функції та послуги.

Громадське здоров'я як наука та предмет викладання. Основні терміни та визначення, історія створення системи громадського здоров'я. Основні оперативні функції громадського здоров'я. Основні послуги громадського здоров'я. Сучасний розвиток системи громадського здоров'я в Україні і світі. Інфраструктура громадського здоров'я.

Тема 2. Епіднагляд та оцінка стану здоров'я і благополуччя населення.

Система епіднагляду за хворобами. Моніторинг захворюваності і поширеності хвороб. Реєстри інфекційних і неінфекційних захворювань. Моніторинг захворювань та показників здоров'я матерів і дітей, психічного здоров'я, соціального здоров'я. Реєстри екологічно обумовлених захворювань, професійно обумовлених захворювань. Епіднагляд за травмами. Діагностування здоров'я місцевих громад, виявлення прогалин, нерівностей в здоров'ї, потреб для планування дій.

Тема 3. Здоров'я населення: основні детермінанти.

Цільові підходи до визначення поняття «здоров'я»: загальнофілософський, індивідуальний теоретичний, індивідуальний практичний, популяційний. Здоров'я населення як умовне статистичне поняття. Методи вивчення здоров'я. Показники здоров'я населення: демографічні (народжуваність, смертність, середня очікувана тривалість життя); фізичного розвитку; захворюваності; інвалідності. Провідні групи чинників, що впливають на здоров'я населення: рівень і спосіб життя людей, стан навколишнього середовища, біологічні чинники, доступність і якість медичної допомоги. Особливості здоров'я різних статевовікових, професійних груп населення. Стратегії громадського здоров'я щодо збереження здоров'я.

Тема 4. Медико-соціальні проблеми демографічних процесів.

Демографія як наука. Джерела інформації. Динаміка чисельності та складу населення в різних регіонах світу, країнах і в Україні. Статевий та віковий склад населення. Природний рух населення. Народжуваність, показники та чинники, що впливають на народжуваність. Сучасні тенденції та регіональні особливості народжуваності в Україні та світі. Загальна смертність, її провідні причини в різних регіонах, окремих країнах і в Україні, статевовікові та територіальні особливості. Смертність немовлят (малюкова смертність). Значення показника для оцінки стану здоров'я населення, рівня соціально-економічного благополуччя та розвитку суспільства. Провідні причини смертності немовлят. Середня очікувана тривалість життя, визначення поняття. Методика визначення показника, його динаміка в різних регіонах світу, окремих країнах і в Україні.

Тема 5. Методика вивчення та оцінка основних демографічних показників природного руху населення. Аналіз демографічної ситуації.

Документи, які використовуються для вивчення природного руху населення. Порядок реєстрації народжень в Україні. Сутність понять «живонародження», «мертвонародження», «смерть плода». Методика визначення та оцінка загального та спеціального показників народжуваності. Загальна смертність. Порядок реєстрації випадків смерті в Україні. Методика вивчення смертності, визначення загального та спеціальних показників, їх значення та оцінка. Структура причин смертності. Природний приріст населення. Зміни чисельності населення. Механічний та природний рух населення. Депопуляція. Аналіз регіональних особливостей та динаміки демографічних показників. Оцінка демографічної ситуації.

Тема 6. Аналіз складу населення за віком, статтю, місцем проживання.

Значення вивчення вікового складу населення. Тип вікової структури населення (прогресивний, регресивний, стаціонарний) та його зміни. «Вікова піраміда». Статева диспропорція: причини та наслідки. Урбанізація населення як соціально-економічна проблема.

Тема 7. Старіння населення. Аналіз показників СОТЖ та демографічного навантаження.

Проблеми, пов'язані з постарінням населення. Середня очікувана тривалість життя населення, в т.ч. чоловіків і жінок в Україні і світі, її динаміка. Показник демографічного навантаження. Трудовий потенціал країни.

Тема 8. Життя як цінність. Ставлення до смерті та помирання як моральна проблема.

Формування ставлення до життя як до людської цінності. Психологічна та духовна підтримка у прагненні до життя, визначення смерті як природного процесу в старості чи при хворобі. Забезпечення достойного завершення земного життя. Морально-етичні аспекти відношення до природної смерті та евтаназії.

Тема 9. Методика вивчення та оцінка показників малюкової смертності.

Порядок реєстрації смертності немовлят (малюкової). Методика визначення показників загальної, неонатальної, ранньої неонатальної, пізньої неонатальної,

постнеонатальної смертності немовлят. Оцінка співвідношення показників смертності немовлят та неонатальної смертності. Перинатальна смертність. Провідні причини малюкової смертності в різні вікові періоди першого року життя. Основні групи чинників, що впливають на формування рівнів малюкової смертності (біологічні, екологічні, медико-організаційні, спосіб життя).

Тема 10. Методика вивчення та оцінка чинників, що впливають на здоров'я населення.

Класифікація чинників ризику, які впливають на здоров'я. Методичні підходи до вивчення чинників, які визначають рівні здоров'я населення та його окремих контингентів. Особливості вивчення впливу чинників: соціально-економічних, соціально-біологічних, екологічних і природно-кліматичних, медико-організаційних. Застосування методів біостатистики (похідні та середні величини, метод стандартизації, кореляційно-регресійний аналіз, параметрична та непараметрична оцінка вірогідності результатів досліджень, бальна, рейтингова оцінка).

Тема 11. Захворюваність населення як медико-соціальна проблема.

Поняття про захворюваність, мета її вивчення, особливості в Україні та світі. Медико-соціальне значення захворюваності як провідної причини тимчасової та стійкої втрати працездатності, смертності. Вплив захворюваності на потреби населення в забезпеченні медичною допомогою, на здоров'я майбутніх поколінь. Економічні витрати, пов'язані з захворюваністю, в т.ч. з захворюваністю на соціально значущі та небезпечні хвороби. Методи вивчення захворюваності, можливості застосування окремих методів, їх переваги та недоліки. Чинники, що впливають на повноту даних про захворюваність в залежності від методів її вивчення. Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм і причин смерті, принципи її побудови та значення. Види захворюваності, які вивчаються в Україні. Відмінності в показниках захворюваності міського та сільського населення, різних вікових і статевих груп. Інвалідність, як показник здоров'я населення, її медико-соціальне значення.

Тема 12. Методика вивчення та оцінка показників загальної захворюваності.

Вивчення захворюваності за даними звернень по медичну допомогу. Методика визначення показників первинної захворюваності та поширеності захворювань, їх оцінка. Динаміка показників загальної та первинної захворюваності, регіональні особливості.

Тема 13. Методика вивчення та оцінка показників захворюваності на найважливіші соціально значущі захворювання.

Хвороби системи кровообігу, онкологічні, нервово-психічні захворювання, цукровий діабет, туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД, травматизм, алкоголізм, наркоманія та токсикоманія як медико-соціальні проблеми. Провідні чинники, що впливають на поширеність захворювань. Динаміка основних показників.

Травматизм, як медико-соціальна проблема, види травматизму, облік випадків, динаміка показників, вікові та статеві особливості в регіонах світу і в Україні.

Тема 14. Методика вивчення та оцінка показників захворюваності з тимчасовою втратою працездатності.

Листок непрацездатності як джерело інформації для вивчення захворюваності з тимчасовою втратою працездатності. Показники: число випадків та днів втрати працездатності на 100 працюючих, середня тривалість випадку. Поглиблене вивчення захворюваності робітників в залежності від стажу, професії, умов праці.

Тема 15. Методологічні основи дослідження тягаря хвороб. Значення результатів для системи громадського здоров'я.

Визначення переліку хвороб, організація постійного моніторингу. Набір показників (DALE, HALE), що характеризують глобальний тягар хвороб: методика розрахунку та оцінка. Значення результатів дослідження тягаря хвороб для системи громадського здоров'я. Поліпшення здоров'я найменш соціально захищених верств населення. Заходи щодо зменшення захворюваності та смертності від найбільш поширених захворювань в Україні та Європі.

Тема 16. Медико-соціальні аспекти інвалідності. Методика розрахунку та аналіз показників інвалідності.

Інвалідність як показник здоров'я населення. Порушення функцій організму, що призводять до інвалідності. Групи інвалідності. Причини інвалідності. Класи хвороб, що зумовлюють основні причини інвалідизації населення. Показники інвалідності: загальна інвалідність (контингенти інвалідів), первинна інвалідність (інвалідизація). Структура причин загальної та первинної інвалідності. Травматизм, як причина інвалідності дитячого та дорослого населення. Інвалідність серед дитячого та дорослого населення. Регіональні особливості та динаміка показників інвалідності.

Тема 17. Комплексна оцінка здоров'я населення.

Показники здоров'я населення. Основні джерела інформації при вивченні здоров'я населення. Критерії та групи здоров'я. Комплексна оцінка індивідуального здоров'я. Оцінка якості життя. Комплексна оцінка здоров'я населення. Інтегральні показники комплексної оцінки здоров'я населення: коефіцієнт життєстійкості населення; індекс людського розвитку. Показники системи оцінки здоров'я населення BOOЗ (Summary Measures of Population Health): показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на інвалідність – DALE (disability-adjusted life expectancy); показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на здоров'я – HALE (health-adjusted life expectancy).

Тема 18. Аналіз показників фізичного розвитку.

Характеристика фізичного розвитку як показника здоров'я населення. Визначення поняття «фізичний розвиток», його генетична та соціальна обумовленість. Біологічний розвиток та морфофункціональний розвиток. Методи

оцінки фізичного розвитку. Регіональні особливості та динаміка показників фізичного розвитку.

Тема 19. Забезпечення стратегічного керівництва в інтересах здоров'я і благополуччя.

Стратегічне керівництво: визначення, ключові положення. Типи стратегічного керівництва в інтересах здоров'я. Вектори розвитку. Загальнодержавний підхід. Принцип участі всього суспільства. Набір інструментів здійснення політики. Політична участь і лідерство. Стратегічне планування послуг громадського здоров'я, планування політики і моніторинг її здійснення.

Тема 20. Методологія аналізу причин соціальної нерівності щодо здоров'я та його охорони.

Перешкоди на шляху забезпечення необхідних умов для підтримки індивідуального здоров'я. Соціальна нерівність як причина незадовільного доступу до медичної допомоги та соціальної підтримки. Аналіз причин соціальної нерівності щодо здоров'я та його охорони. Шляхи поліпшення стану здоров'я усіх прошарків населення.

Тема 21. Екологічне громадське здоров'я. Забезпечення захисту здоров'я населення, у т.ч. безпеки довкілля, праці, харчових продуктів тощо.

Екологічне громадське здоров'я. Складові життєвого середовища людей: природне середовище (довкілля), соціальне середовище (соціум) та техногенне середовище (побутове та виробниче). Основні джерела загроз для здоров'я індивідуума чи спільноти. Захист життєвого середовища людей. Створення «зони комфорту» для повноцінного життя. Значення міжсекторальної співпраці та міжнародного співробітництва для захисту життєвого середовища людей.

Тема 22. Надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я. Біотероризм.

Глобальні загрози міжнародному здоров'ю в ХХІ столітті. Надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я: наслідки зміни клімату, епідемії, масові враження хімічними речовинами, радіаційні катастрофи. Міжнародна безпека у сфері громадського здоров'я. Роль ВООЗ в організації сповіщення та швидкого реагування в надзвичайних ситуаціях. Концепція міжнародного здоров'я, актуальні проблеми міжнародного здоров'я на прикладі Європейського регіону. Біотероризм – глобальна загроза міжнародному здоров'ю. Біологічна зброя. Стратегія системи громадського здоров'я щодо скорочення ризиків використання біологічної зброї та негативних наслідків.

Тема 23. Стреси і конфлікти. Механізми захисту людей від дій стресу.

Стреси і конфлікти як причина неінфекційних захворювань. Психогігієна як основа профілактики.

Тема 24. Морально-етичні та правові аспекти втручання в охороні здоров'я.

Розвиток репродуктивної медицини. Штучне запліднення, сурогатне

материнство, донатія гамет: морально-етичні аспекти. Роль репродуктивної медицини у вирішенні проблеми низької народжуваності. Морально-етичні та правові аспекти трансплантації.

Тема 25. Профілактика та міжсекторальне співробітництво в системі громадського здоров'я.

Профілактика в системі громадського здоров'я: популяційна, групова, індивідуальна. Первинна, вторинна та третинна профілактика. Промоція здоров'я, як профілактичний напрямок діяльності системи охорони здоров'я. Міжнародні програми щодо забезпечення профілактичної діяльності системи охорони здоров'я. Цільові профілактичні програми боротьби з найбільш соціально значущими захворюваннями: ішемічна хвороба серця, гіпертонічна хвороба, цукровий діабет, туберкульоз, злоякісні новоутворення. Роль міжсекторального співробітництва в підвищенні ефективності та дієвості профілактичних заходів.

Тема 26. Скринінгові програми раннього виявлення хвороб та чинників ризику.

Скринінг як профілактична технологія. Скринінгові програми раннього виявлення хвороб та чинників ризику, їх використання.

Тема 27. Інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація) як складова частина медичної профілактики.

Інформування суспільства, осіб, які приймають рішення, політиків про існуючі і потенційні загрози для здоров'я, проблеми зі здоров'ям, потреби в профілактичних заходах. Мистецтво і техніка інформування, впливу та мотивування людей, закладів, аудиторій стосовно важливих питань детермінант здоров'я. Завдання та зміст роботи центрів громадського здоров'я, їх структурних підрозділів, взаємодія з іншими закладами охорони здоров'я. Розробка профілактичних стратегій щодо захисту і зміцнення здоров'я, зменшення негативного впливу детермінант на стан здоров'я населення. Профілактичні програми і стратегії профілактики захворювань.

Тема 28. Промоція здоров'я. Види, форми та методи.

Методи та засоби медико-гігієнічного навчання та виховання населення, їх особливості в різних закладах охорони здоров'я. Визначення понять «промоція здоров'я», «здоровий спосіб життя», «профілактика». Види профілактики. Значення формування здорового способу життя для збереження та зміцнення здоров'я населення. Провідні чинники способу життя, які впливають на стан здоров'я населення. Напрями формування здорового способу життя. Розробка анкет для вивчення чинників, що впливають на стан здоров'я населення. Складання плану лекцій.

Тема 29. Комунікація та соціальна мобілізація в інтересах здоров'я. Прес-релізи та зв'язок із засобами масової інформації.

Значення комунікації в питаннях збереження і зміцнення здоров'я. Форми комунікацій. Комунікаційні канали. Значення зв'язків із громадськістю та засобами масової інформації. Проблеми та можливі помилки. Прес-реліз в громадському

здоров'ї – важлива форма донесення медичної інформації до широкого загалу: правила складання та використання.

Тема 30. Інформатизація громадського здоров'я. Медичні інформаційні системи в світі та в Україні.

Інформаційні технології в світовій системі охорони здоров'я. Медичні інформаційні системи: збереження інформації, швидкий доступ до інформації, взаємообмін інформацією, проведення статистичного аналізу зведених даних, скорочення часу роботи персоналу та зменшення кількості помилок. Термінологічні стандарти та рубрифікатори. Комплексна автоматизація медичних закладів. Електронний документообіг. Електронна карта пацієнта.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів дисципліни і тем	Кількість годин			
	Форма навчання (заочна)			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
1	2	3	4	5
Тема 1. Громадське здоров'я, функції та послуги.	2	1	-	1
Тема 2. Епіднагляд та оцінка стану здоров'я і благополуччя населення.	2	-	1	1
Тема 3. Здоров'я населення: основні детермінанти.	2	1	-	1
Тема 4. Медико-соціальні проблеми демографічних процесів.	2	1	-	1
Тема 5. Методика вивчення та оцінка основних демографічних показників природного руху населення. Аналіз демографічної ситуації.	2	-	1	1
Тема 6. Аналіз складу населення за віком, статтю, місцем проживання.	2	-	1	1
Тема 7. Старіння населення. Аналіз показників СОТЖ та демографічного навантаження.	2	-	1	1
Тема 8. Життя як цінність. Ставлення до смерті та помирання як моральна проблема.	2	-	-	2
Тема 9. Методика вивчення та оцінка показників малюкової смертності.	2	1	-	1

Тема 10. Методика вивчення та оцінка чинників, що впливають на здоров'я населення.	2	-	1	1
Тема 11. Захворюваність населення як медико-соціальна проблема.	2	1	-	1
Тема 12. Методика вивчення та оцінка показників загальної захворюваності.	2	-	1	1
Тема 13. Методика вивчення та оцінка показників захворюваності на найважливіші соціально значущі захворювання.	2	-	1	1
Тема 14. Методика вивчення та оцінка показників захворюваності з тимчасовою втратою працездатності.	2	-	1	1
Тема 15. Методологічні основи дослідження тягаря хвороб. Значення результатів для системи громадського здоров'я.	2	1	-	1
Тема 16. Медико-соціальні аспекти інвалідності. Методика розрахунку та аналіз показників інвалідності.	2	-	1	1
Тема 17. Комплексна оцінка здоров'я населення.	2	1	-	1
Тема 18. Аналіз показників фізичного розвитку.	2	-	-	2
Тема 19. Забезпечення стратегічного керівництва в інтересах здоров'я і благополуччя.	2	1	-	1
Тема 20. Методологія аналізу причин соціальної нерівності щодо здоров'я та його охорони.	2	-	1	1
Тема 21. Екологічне громадське здоров'я. Забезпечення захисту здоров'я населення, у т.ч. безпеки довкілля, праці, харчових продуктів тощо.	2	1	-	1
Тема 22. Надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я. Біотероризм.	2	1	-	1
Тема 23. Стреси і конфлікти. Механізми захисту людей від дій стресу.	2	-	1	1
Тема 24. Моральні-етичні та правові аспекти втручань в охороні здоров'я.	2	1	-	1

Тема 25. Профілактика та міжсекторальне співробітництво в системі громадського здоров'я.	2	1	-	1
Тема 26. Скринінгові програми раннього виявлення хвороб та чинників ризику.	2	-	1	1
Тема 27. Інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація) як складова частина медичної профілактики.	2	1	-	1
Тема 28. Промоція здоров'я. Види, форми та методи.	2	1	-	1
Тема 29. Комунікація та соціальна мобілізація в інтересах здоров'я. Прес-релізи та зв'язок із засобами масової інформації.	2	-	1	1
Тема 30. Інформатизація громадського здоров'я. Медичні інформаційні системи в світі та в Україні.	2	-	1	1
Підсумковий контроль	30	-	-	-
Всього	90	14	14	32

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Громадське здоров'я, функції та послуги. Здоров'я населення: основні детермінанти.	3
2	Медико-соціальні проблеми демографічних процесів. Методика вивчення та оцінка показників маюкової смертності.	3
3	Методика вивчення та оцінка показників загальної захворюваності. Комплексна оцінка здоров'я населення.	3
4	Забезпечення стратегічного керівництва в інтересах здоров'я і благополуччя. Екологічне громадське здоров'я.	2
5	Моральні-етичні та правові аспекти втручань в охороні здоров'я. Інформаційно-роз'яснювальна діяльність.	3
	Всього лекційних годин	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методика вивчення та оцінка основних демографічних	4

	показників природного руху населення. Аналіз демографічної ситуації.	
2	Методика вивчення та оцінка показників малюкової смертності.	3
3	Методика вивчення та оцінка показників загальної захворюваності.	3
4	Комплексна оцінка здоров'я населення.	4
	Всього годин практичних занять	14

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Громадське здоров'я, функції та послуги.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми.	1
2	<i>Епіднагляд та оцінка стану здоров'я і благополуччя населення.</i> Опрацювання навчальної літератури. Робота з нормативними та аналітичними документами. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
3	<i>Здоров'я населення: основні детермінанти.</i> Опрацювання навчальної літератури. Роботи з статистичними даними. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
4	<i>Медико-соціальні проблеми демографічних процесів.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота із статистичною інформацією. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
5	<i>Методика вивчення та оцінка основних демографічних показників природного руху населення. Аналіз демографічної ситуації.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота із статистичною інформацією. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
6	<i>Аналіз складу населення за віком, статтю, місцем проживання.</i>	1

	Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота із статистичною інформацією. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	
7	<i>Старіння населення. Аналіз показників СОТЖ та демографічного навантаження.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота із статистичною інформацією. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
8	<i>Життя як цінність. Ставлення до смерті та помирання як моральна проблема.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
9	<i>Методика вивчення та оцінка показників малюкової смертності.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота із статистичною інформацією та документами. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
10	<i>Методика вивчення та оцінка чинників, що впливають на здоров'я населення.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
11	<i>Захворюваність населення як медико-соціальна проблема.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми.	1
12	<i>Методика вивчення та оцінка показників загальної захворюваності.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота із статистичною інформацією. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
13	<i>Методика вивчення та оцінка показників захворюваності на найважливіші соціально значущі захворювання.</i>	1

	Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	
14	<i>Методика вивчення та оцінка показників захворюваності з тимчасовою втратою працездатності.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
15	<i>Методологічні основи дослідження тягаря хвороб. Значення результатів для системи громадського здоров'я.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота із статистичною інформацією. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
16	<i>Медико-соціальні аспекти інвалідності. Методика розрахунку та аналіз показників інвалідності.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота із статистичною інформацією. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
17	<i>Комплексна оцінка здоров'я населення.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота із різними джерелами інформації. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
18	<i>Аналіз показників фізичного розвитку.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми.	1
19	<i>Забезпечення стратегічного керівництва в інтересах здоров'я і благополуччя.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота із різними джерелами інформації та опрацювання міжнародних документів. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
20	<i>Методологія аналізу причин соціальної нерівності щодо здоров'я та його охорони.</i>	1

	Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	
21	<i>Екологічне громадське здоров'я. Забезпечення захисту здоров'я населення, у т.ч. безпеки довкілля, праці, харчових продуктів тощо.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
22	<i>Надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я. Біотероризм.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
23	<i>Стреси і конфлікти. Механізми захисту людей від дій стресу.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
24	<i>Моральні-етичні та правові аспекти втручання в охороні здоров'я.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми.	1
25	<i>Профілактика та міжсекторальне співробітництво в системі громадського здоров'я.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Робота із різними джерелами інформації та опрацювання міжнародних документів. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
26	<i>Скринінгові програми раннього виявлення хвороб та чинників ризику.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми.	1
27	<i>Інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація) як складова частина медичної профілактики.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
28	<i>Промоція здоров'я. Види, форми та методи.</i>	1

	Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	
29	<i>Комунікація та соціальна мобілізація в інтересах здоров'я. Прес-релізи та зв'язок із засобами масової інформації.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Варіативне виконання індивідуальних завдань.	1
30	<i>Інформатизація громадського здоров'я. Медичні інформаційні системи в світі та в Україні.</i> Опрацювання навчальної літератури. Складання розгорнутого плану відповідей на питання теми. Ознайомлення з медичними інформаційними системами.	1
	Всього годин самостійної роботи студента	32

8. Методи навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Вступ до громадського здоров'я» здійснюється у формі самостійного опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичних та індивідуальних завдань, самостійної роботи та контрольних заходів. Лекції з навчальної дисципліни «Вступ до громадського здоров'я» подано у вигляді структурованих матеріалів та у формі мультимедійних презентацій за кожною окремою темою календарного плану. Лекційні заняття передбачають викладення теоретичного матеріалу з окресленої проблематики та мають за мету консультативно-оглядове означення проблеми і подання можливих напрямів її вирішення.

Практичні заняття призначені для детального розгляду окремих теоретичних положень навчальної дисципліни «Вступ до громадського здоров'я», формування умінь та навичок практичного їх використання шляхом виконання практичних завдань.

Основними формами й методами самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни є повторення питань тем лекційних занять, опрацювання основної та додаткової рекомендованої літератури, періодичних видань, опрацювання інтернет-ресурсів; поглиблене вивчення окремих тем курсу, виконання індивідуальних, обов'язкових, додаткових та проблемних питань і завдань та виконання індивідуальних творчих завдань; словникова робота, аналіз, синтез, систематизація, порівняння, узагальнення явищ та фактів з метою підготовки відповідей на поставлені попередньо запитання; складання таблиць, графіків та схем; підготовка до виконання тестового підсумкового контролю знань. Обов'язкові завдання спрямовані на ґрунтовне засвоєння матеріалу, розглянутого на лекційних та практичних заняттях, та забезпечують самоконтроль з боку студентів за рівнем

засвоєння дисципліни. Додаткові завдання, орієнтовані на поглиблення та розширення навчального матеріалу, виконуються на розсуд студентів та зараховуються до загальної рейтингової оцінки як додаткові бали. Процес самостійної роботи з обов'язковою та додатковою літературою дає студенту можливість проявити вміння знайти та відібрати необхідний матеріал з літературних та інших джерел, проаналізувати та систематизувати його.

9. Методи контролю

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретного завдання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни або відокремлених за робочим навчальним планом.

Для контролю знань студентів з дисципліни розроблено завдання для підсумкового контролю з предмету.

Під час вивчення даної дисципліни використовується така форма семестрового контролю: екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за шкалою Університету (0-100, з урахуванням необов'язкових завдань – 120 балів), національною шкалою.

10.1. Схема нарахування балів з дисципліни

Види та зміст обов'язкових завдань	Максимальна оцінка	Примітки
Підготовка до занять	15	
Виконання практичних занять	40	
Виконання та захист індивідуальної навчально-дослідної роботи	20	необов'язкове завдання
Екзамен	45	
Разом:	100	

Максимальний бал за виконання необов'язкових завдань – 20.

10.2. Умови нарахування балів

Критерії розроблені для переліку базових спеціальних компетенцій.

90 балів та вище виставляють за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, здатність пропонувати оригінальні рішення, критично оцінювати об'єктивну та суб'єктивну інформацію, здійснювати самооцінку, логічно і послідовно відповідати на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання нестандартних практичних задач. **100 балів** можуть бути виставлені за виконання

обов'язкових завдань; **120 балів** – за додаткові необов'язкові завдання з тематики дисципліни.

70-89 балів виставляють за міцні знання навчального матеріалу, включаючи розрахунки, аргументовані відповіді на поставлені питання, які можуть містити неточності; за вміння аналізувати отриману інформацію та пропонувати нестандартні рішення, застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних нестандартних задач, вміння аналізувати явища та пропонувати оригінальні рішення; мають місце окремі помилки.

50-69 балів виставляють за посередні знання навчального матеріалу, його розуміння, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання стандартних практичних задач, не завжди аргументовані відповіді; має місце значна кількість недоліків, у тому числі неточні, або мало аргументовані відповіді з порушенням послідовності викладення, за невпевненість під час пояснень теоретичних положень; відповідь задовольняє мінімальному позитивному рівню.

00-49 балів виставляють за відтворення обмеженої частини навчального матеріалу; при цьому – невміння його пояснити та вирішувати стандартні практичні задачі навіть за допомогою викладача; мають місце безсистемні фрагментарні знання навчального матеріалу, або їх відсутність; потребує повторного вивчення матеріалу.

При іншому наборі компетенцій та результатів навчальної дисципліни зміст критеріїв може бути іншим.

З метою полегшення користування комплексом типових критеріїв оцінювання та зменшення можливого суб'єктивізму викладачів рекомендується розробляти критерії оцінювання кожної незалежної змістової частини навчального матеріалу.

10.3. Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за накопичувальною шкалою Університету	Оцінка за чотирибальною національною шкалою
90 та вище	Відмінно
70–89	Добре
50–69	Задовільно
1–49	Незадовільно

11. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Комплекс навчально-методичного забезпечення з дисципліни.
3. Конспект лекцій з дисципліни.
4. Питання для підсумкового контролю з дисципліни.
5. Матеріали дистанційного курсу в системі MOODLE.

12. Рекомендована література

Базова

1. Громадське здоров'я : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів. – Вид. 3 – Вінниця : «Нова книга», 2013. – 560 с.
2. Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by Roges Detels, Martin Gulliford, Quarraisha Abdool Karim and Chorch Chuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p.
3. Medical Statistics at a Glance Text and Workbook. Aviva Petria, Caroline Sabin. – Wiley-Blackwell, 2013. – 288 p.
4. Збірник тестових завдань до державного випробування з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я / В.Ф. Москаленко та ін. / за ред. В.Ф. Москаленка, В.Г. Бардова, О.П. Яворовського. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 200 с.
5. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібн. для студентів мед. ф-тів / за ред. В.А. Огнєва. – Харків : Майдан, 2005. – С. 141–148.

Допоміжна

1. Board Review in Preventive Medicine and Public Health. Gregory Schwaid. – ELSEVIER., 2017. – 450 p.
2. Donaldson`s Essential Public Health, Fourth Edition. Liam J. Donaldson, Paul Rutter – CRC Press, Taylor&Francis Group, 2017. – 374 p.
3. Jekel`s epidemiology, biostatistics, preventive medicine and public health. Fourth edition. David L. Katz, Joann G. Elmore, Dorothea M.G. Wild, Sean C. Lucan. – ELSEVIER., 2014. – 405 p.
4. Oxford Handbook of Public Health Practice, Fourth Edition. Charles Guest, Walter Ricciardi, Ichiro Kawachi, Iain Lang. – Oxford University Press, 2012. – 656 p.
5. Primer of Biostatistics, Seventh Edition. Stanton A. Glantz – McGraw-Hill Education, 2012. – 320 p.
6. Health economics: textbook. – Vinnytsia: Nova Knyga, 2010. – 112 p.
7. Альбом А., Норелл С. Введение в современную эпидемиологию. – Таллинн, 1996. – 122 с.
8. Доклад о состоянии здравоохранения в Европе 2012. Курс на благополучие. – ВОЗ, 2013. – 190 с.
9. Доклад о состоянии здравоохранения в мире 2013 г. – ВОЗ, 2013. – 206 с. (режим доступа: www.who.int/whr/2013/report/ru).
10. Збірник тестових завдань до державних випробувань з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я : навч. посібник. – Вінниця : Нова книга, 2012. – 200 с.
11. Здоровье 2020 – основы европейской политики и стратегии для XXI века. – ВОЗ, 2013. – 232 с.

12. Методи соціальної медицини / під ред. О.М. Очередько, О.Г. Процек. – Вінниця : Тезис, 2007. – 410 с.
13. Мочерный С.В., Некрасова В.В. Основы организации предпринимательской деятельности: учебник для вузов. – М. : «Приор-издат», 2004. – 544 с.
14. Населення України. Демографічний щорічник. – К. : Держкомстат України. (режим доступу: www.ukrstat.gov.ua).
15. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я. – К. : «Здоров'я», 2002. – 359 с.
16. Програмні тестові питання з соціальної медицини та організації охорони здоров'я. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2001. – 316 с.
17. Соціальна медицина і організація охорони здоров'я (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України IV рівня акредитації. – К.: Книга плюс, 2010. – 328 с.
18. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2016 рік / МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». – Київ, 2017. – 516 с.

Інформаційні ресурси

1. Всесвітня організація охорони здоров'я – www.who.int
2. Европейская база данных «Здоровье для всех» – www.euro.who.int/ru/home
3. Кохрейнівський центр доказової медицини – www.cebm.net
4. Кохрейнівська бібліотека – www.cochrane.org
5. Національна медична бібліотека США – MEDLINE – www.ncbi.nlm.nih.gov /PubMed
6. Канадський центр доказів в охороні здоров'я – www.cche.net
7. Центр контролю та профілактики захворювань – www.cdc.gov
8. Центр громадського здоров'я МОЗ України – www.phc.org.ua
9. Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх» – <http://medstat.gov.ua/ukr/news.html?id=203>
10. Журнал British Medical Journal – www.bmj.com
11. Журнал Evidence-Based Medicine – www.evidence-basedmedicine.com

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ:

1. Громадське здоров'я, функції та послуги.
2. Цільові підходи до визначення поняття «здоров'я». Показники здоров'я населення. Тягар хвороб.
3. Провідні групи чинників, що впливають на здоров'я населення, їх класифікація. Епіднагляд та оцінка стану здоров'я і благополуччя населення.
4. Предмет і зміст демографії, значення демографічних даних для практики охорони здоров'я. Джерела інформації, основні показники.
5. Народжуваність, показники в Україні. Чинники, що впливають на рівень

народжуваності.

6. Смертність. Методика обчислення загального та спеціальних показників. Особливості та причини смертності в різних групах населення. Смертність немовлят. Провідні причини, чинники, які впливають на її формування. Медико-соціальні аспекти зниження смертності немовлят.

7. Середня очікувана тривалість життя (СОТЖ), взаємозв'язок з індексом розвитку людського потенціалу (ІРЛП). Тенденції динаміки СОТЖ у різних регіонах світу, окремих країнах і в Україні. Врахування впливу «тягаря хвороб» на СОТЖ.

8. Захворюваність, її медико-соціальне значення. Методи вивчення, їх переваги та можливості. Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм і причин смерті, принципи її побудови та значення.

9. Загальна захворюваність, джерела вивчення. Показники загальної захворюваності, особливості серед міського та сільського населення.

10. Інфекційна захворюваність: доцільність спеціального обліку, основні показники.

11. Захворюваність на найважливіші соціально значущі захворювання: перелік нозологічних форм, основні показники.

12. Госпіталізована захворюваність: поняття, основні показники.

13. Захворюваність з тимчасовою втратою працездатності, основні показники.

14. Поняття про типи патології населення. Їх характеристика. Провідні неінфекційні захворювання: хвороби системи кровообігу, злоякісні новоутворення, діабет, хронічні обструктивні хвороби легень, їх медико-соціальне значення.

15. Провідні чинники ризику неінфекційних захворювань: вживання тютюну, алкоголю, низька фізична активність, нераціональне харчування, метаболічні чинники ризику.

16. Туберкульоз як медико-соціальна проблема.

17. ВІЛ-інфекція/СНІД як медико-соціальна проблема.

18. Травматизм, медико-соціальне значення.

19. Фізичний розвиток. Критерії для вивчення біологічного та морфо-функціонального розвитку. Сучасні тенденції показників фізичного розвитку.

20. Інвалідність: основні причини інвалідності, групи інвалідності, чинники, що на неї впливають. Визначення та оцінка показників інвалідності.

21. Міжнародне здоров'я. Біотероризм.

22. Нерівність в здоров'ї населення та його охороні. Виявлення та скорочення.

23. Екологічне громадське здоров'я. Забезпечення захисту здоров'я населення, у т.ч. безпеки довілля, праці, харчових продуктів.

24. Профілактика та міжсекторальне співробітництво в системі громадського здоров'я. Види профілактики. Профілактичні програми в охороні здоров'я. Скринінг.

25. Промоція здоров'я. Інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація) як складова частина медичної профілактики.

26. Комунікація та соціальна мобілізація в інтересах здоров'я.

27. Завдання та зміст роботи центрів громадського здоров'я, їх структурних підрозділів з профілактики та формування здорового способу життя, взаємодія з іншими закладами охорони здоров'я.

28. Морально-етичні аспекти втручань в охороні здоров'я.

29. Інформатизація громадського здоров'я. Медичні інформаційні системи.

30. Забезпечення стратегічного керівництва в інтересах здоров'я і благополуччя.